

Covid19' un Okul Yöneticileri Açısından Eğitime Etkisi' ne Yönelik Bir Araştırma*

Erol ÖZTAŞ

Kavlaklı İlkokulu Okul Müdürü
eroloztas02@hotmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-7203-868X>

Osman Barış ÇELTİK

Şehit Adem Serin İlkokulu Müdür Yardımcısı
obrugrat@hotmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-4618-9297>

Mustafa İSPİR

Kavlaklı İlkokulu Müdür Yardımcısı
m_ispir46@hotmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-4161-4378>

Makale Başvuru Tarihi : 08.11.2022

Makale Kabul Tarihi : 31.12.2022

Makale Türü : Araştırma Makalesi

Özet

Bu çalışmanın amacı, devlet ilk ve ortaokullarında görev yapan, yöneticilerin COVID19 salgını döneminde karşılaştıkları sorunları ortaya çıkarmak ve uzaktan eğitim sürecinde çözüm önerileri sunmak için araştırma yapmaktır. Çalışma, Kahramanmaraş Onikişubat ilçesi devlet ilk ve ortaokullarında görev yapan okul müdürü ve müdür yardımcılarını kapsamaktadır. Araştırmada toplam 30 adet kullanılabilir anket elde edilmiştir. Yapılan analizler sonucu araştırmaya katılan okul idarecileri çalıştığı kurum ile meslekleri açısından okul yöneticilerinin uzaktan eğitim uygulamalarına, çevrimiçi ders platformlarına ve uzaktan eğitime hazırbulunuşluk durumları ile görev yapan öğretmen, psikolojik danışman ve okul yöneticilerinin görüşleri incelenmiştir. okullarında, yüz yüze eğitimin hem öğretmenlere hem de rehber öğretmenlere çevrimiçi eğitime tercih edildiği görülmektedir. Online eğitimde yaşanan kopukluk, kamera veya hoparlörün kapalı olması, öğretmenlerin sınıf yönetiminde yaşadıkları zorluklar, rehber öğretmenlerle birebir görüşme yapamaması gibi sebeplerle öğrenciler ve öğretmenler arasında etkileşimin olmaması gibi sonuçlar ortaya çıkabilir. Uzaktan eğitim için her öğrenci ve öğretmenin teknolojik donanımına ve internet erişimine sahip olmasının okul yöneticileri için çok önemli bir sorun olduğu sonucuna varılabilir

Anahtar Kelimeler:

Covid19 salgını,
Pandemi, Eğitim,
Okul, Okul
Yöneticileri.

A Study on the Effect of Covid19 on Education for School Administrators

Abstract

Keywords:

Covid19 outbreak,
Pandemic,
Education, School,
School
Administrators

The aim of this study is to conduct research to reveal the problems faced by administrators working in public primary and secondary schools during the COVID-19 epidemic and to offer solutions in the distance education process. The study includes school principals and vice principals working in state primary and secondary schools in Kahramanmaraş Onikisubat district. A total of 30 usable questionnaires were obtained in the study. As a result of the analyzes made, the school administrators participating in the research were examined in terms of the institution they work and their professions, the readiness of school administrators for distance education applications, online course platforms and distance education, and the opinions of teachers, psychological counselors and school administrators who work in schools, face to face. It is seen that education is preferred to online education for both teachers and guidance teachers. There may be results such as lack of interaction between students and teachers due to the disconnection in online education, the camera or loudspeaker being turned off, the difficulties experienced by teachers in classroom management, and the inability to have one-on-one meetings with counselors. It can be concluded that not every student and teacher has technological equipment and internet access for distance education is a very important problem for school administrators

GİRİŞ

İnsanlık tarihinde zaman zaman tüm dünyayı sarsan ve ülkeleri büyük ölçüde etkileyen büyük olaylar olmuştur. Bu oluşumlar insanların hayatında büyük dönüşümlere neden olmuş ve olmaktadır. Özellikle bu oluşumlar insanların sağlığı ve hayatta kalması ile ilgili ise daha ciddi dönüşümlere yol açar. Bugün karşı karşıya olduğumuz COVID-19 Pandemisi, İspanyol Gribi, Ebola, Sars gibi küresel olarak etkili salgınları bile tarihsel olarak göstermeyen ve tüm insanlığı derinden etkileyen bir prevalans göstermiştir. Zaman zaman geniş bir coğrafyaya, bir kıtaya veya tüm dünyaya yayılan, hayvanlarda veya insanlarda hastalık ve ölümlere neden olan bulaşıcı salgın hastalıklar olarak tanımlanan pandemi yaşam maliyetlerinin artması ve küresel bir sağlık krizinin oluşmasına neden olmuştur (Aslan, 2020: 35),

Dünya Sağlık Örgütü - WHO (2020: 2) hasta; Temaslılarının tespit ve tecrit edilmesi, seyredilmesinin, uzaklara seyahatlerinin sınırlandırılmasının yanı sıra bireylerin sosyal yaşamdan ve fiziksel temastan kaçınmasının hastalıklı rakamını düşürmede ve insanları yaşama döndürmede faydalı faktör olduğunu belirtiyor. UNDP (2020), birçok ülkenin bu faktörleri kontrol etmekte zorlandığını belirtiyor. Bu kapsamda dünya genelinde ekonomik, sağlık, sosyal ve eğitim gibi birçok alanda önleyici faaliyetler uygulanmaya başlanmıştır. Özellikle geniş bir kitleyi etkileyen eğitim alanında önlemler alınmış ve öncelikli olarak uygulanmaktadır. Bu bağlamda okulların eğitime ara verme kararı, dünyadaki öğrenci nüfusunun %90'ından fazlasını etkilemiştir. Bu tedbirlerin çok uzun süre alınması gerekebileceğine dair öngörülerin olduğunu ve yöntemlerin hızla belirlenmesi gerektiğini belirtiyor. Bu bağlamda birçok ülke uzaktan eğitim faaliyetleri yürütmektedir. Farklı mekanlarda aynı veya farklı zamanlarda iletişim kuran öğretmen ve öğrenciler tarafından gerçekleştirilen uzaktan eğitim (Odabaş, 2003: 24), ülkemizde de internet ve televizyon aracılığıyla verilmektedir. Bu durum eğitim sürecinde bir farklılık olarak algılansa da birçok sorunu da beraberinde getirmektedir.

Bilginin öncelikli olduğu kurumlarda çalışanlar, öğrenmelerini ve gelişmelerini sağlamaya teşvik edilmekte ve kurumda öğrenmeyi sürekli kılabacak ortamlar oluşturulmaktadır (Atak ve Atik, 2007: 65). Okulun dip faaliyeti eğitimde, çocuklara istenilen davranışları kazandırmak için ortamı düzenlemek ve öğrencilerle belirli öğrenme deneyimlerinin yaşanmasını sağlamaktır. Toplumdaki sosyal ve ekonomik değişimler, okul personelini düşünce ve davranışlarını değiştirmeye zorlamaktadır (Gökkyer ve Namlı, 2015). Okul yöneticileri ve çalışanları bu gelişmelerin öncüsü ve ihtiyaç duyduğu yeniliklerin uygulayıcısı olmalıdır (Taymaz, 2019: 5).

Günümüzün değişim dünyasında okul yöneticilerinin eğitimci liderliği tek başına yeterli olmadığı gibi değişime ve liderliğe karşı da duyarlı olmaları gerekmektedir (Fullan, 2002: 17). Thompson'a (1994) göre, değişimi etkin bir şekilde yönetebilmek için okul müdürleri değişim sürecinin her aşamasında değişimden etkileneceklerini bildirmeli, kendilerini bekleyen zorluklar konusunda örgüte ve çalışanlara önceden bilgi vermeli, olası sorunlara hazırlıklı olmalıdır. Şu zamanda verilen müdürlük, çalışanların motivasyonunun yanı sıra çalışanlara rehberlik ve destek sağlar (Demir, 2019: 8). Öğretmenler de okul müdürlerinin davranışlarını, motivasyonlarını etkileyen bir faktör olarak görmektedirler. Ayrıca veliler ve diğer okul paydaşları da okul müdürlerinin yönetsel davranışlarını takip etmektedir (Okumuş, 2017: 2). Akbaba (2020: 142), liderin sergilediği liderlik becerileri oranında okulun büyüdüğünü ve başarılı olduğunu, etkili liderlere sahip okulların etkili ve kaliteli eğitim kurumları olduğunu belirtmektedir. Bu çalışmada Covid-19'un eğitime etkileri ve pandemi sürecinde okul yöneticilerinin davranışları araştırılmaya çalışılmıştır.

Bu dönemde yaşanan olumsuz durumların çözümü için MEB okul yöneticileri ile yaptığı toplantılar ile duruma hızlı bir şekilde el atmak istedi. Sorunları öğrendi ve çözmeye başladı. Okul yöneticilerinin yaşanan kriz döneminde yaşayabilecekleri sorunları şöyle sıralayabiliriz.

Araştırmalar sonucunda okul idaresinin görevi sadece öğrenci değil okulun bütünüdür. Okulun fiziki durumu aileler, öğretmen, arkadaşlar, çocuklar ve okul çevresi sorumluluk alanlarıdır. Bundan dolayı okul

yöneticilerinin motivasyon ve desteklerini sadece öğrenci üzerine değil, öğretmen, veli ve personel üzerine de pay etmesi gerekiyor. Okul idareleri bu süreçte birden fazla sorun ile uğraşmak ve sorunlara çözüm bulmak zorundaydılar. Bu problemler arasında, teknik alet yetersizliği, iletişim becerisi, eğitim için bilgi verilme eksiklikleri, plansızlıklar ve öğretmenlerin ilgisizlikleri yer almaktadır. Sorunların en fazlası ise iletişim problemi olduğu vurgulanmıştır (Külekcı ve Çakın, 2020).

Pandeminin hayatımızda aniden gelmesi ile okul yöneticilerinde de birtakım değişiklikler meydana geldi. Bazı idareciler günümüz şartlarında çalışmakta zorlanmaya başladılar. (Aras, 2020). Okul yöneticileri içinde alışlagelmiş durum dışında bir boyut kazanan Covid19 sürecindeki eğitim modeli yöneticiler açısından üstesinden gelmesi yorucu olan bir problem halini almıştır.

Pandemi sürecinde çok mühim olay okulların kapanıp öğrencilerin evlerinde ders almaya başlamasından sonra öğrenciler evlerinde verilecek eğitimin nasıl sağlanacağı konusudur. Bu da internet ya da çeşitli iletişim araçları kullanılarak öğrencilerin birçoğuna bu eğitimi ulaştırmaktır. Bahsettiğimiz konu üzerine iletişimin önemi bir kez daha çok önemli olduğu anlaşılmaktadır.

Her kuruluştaki olduğu gibi eğitim binalarında da etkileşimin çok önemli bir yeri vardır. Bundan dolayıdır ki bu süreçte okulu yönetenlerin iletişim eksikliği problemin en büyüğünü gösterdi. Eğitimin en mühim parçası olan okul olduğundan yaşanan topluma göre daha rutin bir şekilde önemli bir çalışmayla bütünleşmiştir. (Argon ve Zafer, 2009).

Okul yöneticilerinin öğretmenlerine, öğrencilerine, velilerine ve yardımcı personellerine bu süreçte desteklendiklerini hissettirmeleri gerekmektedir. Okul yöneticilerinin de öğretmenler aracılığı ile velilere ve öğrencilere motivasyon sağlamada rolleri olduğunu belirtmeleri gerekmektedir. Örneğin Covid-19 süreci boyunca velileri bilgilendirmek ve öğrencilerini hem eğitim hem de moral açısından desteklemek, okul yöneticilerinin kriz anında okulun tüm kesimlerine ulaşmaya çalıştığının bir göstergesidir.

Haskılıç (2021) yılında yapmış olduğu “Covid 19 sonrası eğitim: yönetici görüşlerine dayalı bir değerlendirme” isimli makalesinde, yöneticilerin görüşleri alınarak covid-19 pandemisinin örgün eğitime etkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma türlerinden “Temel Nitel Araştırma” yaklaşımı kullanılarak gerçekleştirilen araştırmanın çalışma evrenini Kahramanmaraş il merkezinde bulunan idareciler, çalışma yapılacak kişiler ise 30 kişiden oluşmaktadır. Araştırmada bilgi toplamak için kısmi yapılandırılmış konuşma formu yapılmıştır. Araştırmanın bulguları “eğitim yansımaları”, “karşılaşılan sorunlar”, “örgün eğitime etkisi” ve “hazırlanma” temaları altında tartışılmış ve temalar tablolar halinde gösterilmiş ve konuşulmuştur. Araştırma sonucunda; Okul idarecileri, virüsün dersler üzerinde olumsuz etkileri olduğunu, olumsuzlukları azaltmak için teknolojik altyapının iyileştirilmesi gerektiğini, öğrenci ve öğretmenlerin yanı sıra velilerin de dahil olduğu bir süreçte teknolojik okuryazarlık bilincinin kazandırılması gerektiğini belirttiler. Karşılaşılan sorunların özü konusunda esas meselenin tüm kesimlerde moral ve motivasyon kaybı olduğu belirtildi. Birden fazla öğrencinin olduğu evlerde velilerin geçim kaygıları, teknolojik imkansızlıklar/yetersizlikler ve müfredat çatışmaları temel sorun noktaları olarak karşımıza çıkmaktadır. Akran birliğinin sağlanamaması ve yaşanan kaygılar eğitimi olumsuz etkilemektedir. Ayrıca yöneticiler, örgün eğitim üzerindeki salgının kalıcı etkileri olacağı ve bilgisayarda dersler imkanlarının bilinmesinin derslerle beraber devam edeceği görüşündedir

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, araştırma grubu, veriler ve toplanması, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu çalışmada, devlet ilk ve ortaokullarında görev yapan yöneticilerin salgın döneminde karşılaştıkları sorunları ortaya çıkarmak ve uzaktan eğitim sürecinde çözüm önerileri sunmak için genel tarama modellerinde betimsel tarama modeli kullanılmıştır.

Tarama modelleri; Geçmişteki veya mevcut bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, kişi veya nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni Kahramanmaraş ili Onikişubat ilçesindeki resmi ilk ve ortaokullarında okul müdürü ve müdür yardımcısı olarak görev yapan personel oluşturmaktadır. Bu personelin 10 'u okul müdürü, 20'si müdür yardımcısından oluşmaktadır. Veri toplama süreci 01.04.2022 ve 02.05.2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş ve toplam 30 kullanılabilir anket elde edilmiştir.

Çalışma Gurubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu Kahramanmaraş ili Onikişubat ilçesindeki resmi ilk ve ortaokullarında görev yapan müdür ve müdür yardımcılarını oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin toplandığı okullardan birinin araştırmacının kendi okulu olması, diğer okulların ise araştırmacının okulu ile aynı semtte olması araştırmacıya ulaşım kolaylığı sağladığı için kolay ulaşılabilir örnekleme kullanılmıştır. Uygun örnekleme yöntemi olarak da bilinen kolay ulaşılabilir örnekleme, zaman ve iş gücü açısından kolaylık sağlayan ve araştırmacıya kolay ulaşılabilen örnekleme türüdür (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2018: 96).

Gönüllülük ilkesi dikkate alınarak Kahramanmaraş İli Onikişubat İlçesi'nde resmi ilk ve ortaokullarda görev yapan okul müdürleri ve müdür yardımcılarını ulaşılarak araştırma sonuçlandırılmıştır. Elde edilen bulgular Kahramanmaraş İli Onikişubat İlçesi'ndeki resmi ilk ve orta dereceli okullar için geçerli olup, genel duruma ışık tutmaktadır. Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin kişisel bilgilerine ilişkin bulgular ankette yer alan soruların sırasına göre tablo şeklinde verilmiş ve açıklanmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya Katılan Okul Yöneticilerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin cinsiyete göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Okul Yöneticilerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Sayı	Yüzde
Kadın	3	% 10
Erkek	27	% 90
Toplam	30	% 100

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin %10'u kadın, %90 ise erkektir

Araştırmaya Katılan Okul Yöneticilerinin Görevlerine Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin görevlerine göre dağılımları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Okul Yöneticilerinin Görevlerine Göre Dağılımı

Görevi	Sayı	Yüzde
Müdür	10	% 33.3

Müdür Yardımcısı	20	%66.7
Toplam	30	%100

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin %33,3'ü müdür, %66,7'si ise müdür yardımcısıdır.

Araştırmaya Katılanların Çalıştıkları Kuruma Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin çalıştıkları kuruma göre dağılımları Tablo 3' te sunulmuştur.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Okul Yöneticilerinin Çalıştıkları Kuruma Göre Dağılımı

Kurum	Sayı	Yüzde
Devlet Ortaokulu	14	%46.7
Devlet İlkokulu	16	%53.3
Toplam	30	%100

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin %46.7'si devlet ortaokulunda, %53.3 'ü ise Devlet İlkokulunda görev yapmaktadır.

Araştırmaya Katılan Okul Yöneticilerinin Mesleki Kıdeme Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin mesleki kıdeme göre dağılımı Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Okul Yöneticilerinin Mesleki Kıdeme Göre Dağılımları

Mesleki Kıdem	Sayı	Yüzde
10-14 yıl	8	%26.6
15-19 yıl	15	%50
20-24 yıl	3	%10
25 yıl ve üstü	4	%13.4
Toplam	30	%100

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin mesleki kıdemi %26.6 sı 10-14 yıl, %50'si 15-19 yıl, %10'u 20-24 yıl ve %13.4'ü 25 yıl ve üstüdür.

3.1.5. Araştırmaya Katılan Okul Yöneticilerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin eğitim durumlarına göre dağılımları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Okul Yöneticilerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları

Eğitim Durumu	Sayı	Yüzde
Lisans	20	%66.7
Lisansüstü	9	%30
Doktora	1	%3.3
Toplam	30	%100

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin eğitim durumları %66.7'si lisans, %30'u lisansüstü, %3.3'ü doktora şeklinde dağılım göstermiştir. Katılımcıların içerisinde ön lisans eğitim durumu olan kişi bulunmamaktadır.

3.1.6. Araştırmaya Katılan Okul Yöneticilerinin Branşlarına Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin branşlarına göre dağılımı tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Okul Yöneticilerinin Branşlarına Göre Dağılımı

Branş	Sayı	Yüzde
Sınıf Öğretmenliği	16	%53.3
Türkçe	4	%13.3
Sosyal Bilgiler	2	%6.7
Din Kültürü ve Ahlk. Bilg.	2	%6.7
Beden Eğitimi	2	%6.7
Müzik	1	%3.3
Teknoloji Tasarım	2	%6.7
Matematik	1	%3.3
Toplam	30	%100

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin branşları %53.3 ’ü Sınıf Öğretmenliği, %13.3’ü Türkçe, %6,7’si Sosyal Bilgiler, %6.7’ si Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, %6.7 ‘si Beden Eğitimi, %3.3’ ü Müzik, %6,7’si Teknoloji ve Tasarım, %3,3’ü Matematik şeklindedir.

Veriler ve Toplanması

Covid-19 salgını döneminde devlet ilkokul ve ortaokullarında görev yapan yöneticilerin uzaktan eğitim uygulamalarında karşılaştıkları sorunların incelenmesi başlıklı bu araştırmada, verilerin toplanmasında araştırmacının kendi hazırlamış olduğu anket formu kullanılmıştır.

Anket hazırlanırken bazı aşamalardan geçilmiştir. Soruların (ön test için) hazırlanmasından önce, Covid-19, salgın, uzaktan eğitim, uzaktan eğitim modelleri ile ilgili kitap, makale, tezler taranmış ve Kahramanmaraş İli Onikisubat İlçesindeki resmi ilk ve ortaokullarda görev yapan yöneticilere ulaşılmıştır. uzaktan eğitim uygulamalarında karşılaştıkları sorunları sordu. Ön görüşme formu ile bilgi toplanmış, yöneticilerin en çok üzerinde durduğu hususlardan yola çıkılarak, karşılaşılan temel sorunlara ilişkin bilgilere ulaşılmış ve bu bilgilerden hareketle anket soruları hazırlanmıştır. Araştırma için öncelikle Covid-19, salgın ve uzaktan eğitim ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Alanda kullanılan diğer benzer ölçekler ve anketler incelenmiş ve bunlar kullanılarak anket maddeleri oluşturulmuştur.

Öncelikle katılımcılara araştırmanın amacı ve süresi hakkında bilgi verilmiş ve hiçbir maddenin boş bırakılmaması sağlanmıştır.

Araştırmacının kendisi tarafından hazırlanan bu anket, birinci bölümde katılımcıların kişisel bilgilerinin toplanmasına, ikinci bölümde ise katılımcıların kendi hazır bulunuşluklarına, çevrimiçi ders platformlarına ve uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin toplanmasına yöneliktir. okullarında görev yapan öğretmen ve rehberlik öğretmenlerinin, okullarında öğrenim gören öğrenci ve öğrenci velilerinin görüşleri. 19 salgın döneminde karşılaştıkları sorunlarla ilgili ifadeleri içeren 5’li Likert tipi bir ankettir. Katılımcıdan bu ifadeleri dikkatlice okuması ve seçeneklerden birini işaretlemesi istenmiştir. Anketteki son ifadede ankette yer almayan ve varsa katılımcının eklemek istediği diğer sorunlara yer verilmiştir.

Verilerin Çözülmesi ve Yorumlanması

Bu araştırmada elde edilen veriler frekans dağılımı ve yüzde hesaplanarak analiz edilecektir. Araştırmacı tarafından hazırlanan ankette katılımcıların cinsiyeti, mesleki deneyim yılı, kurumdaki görevleri, mezuniyet durumu ve branş bilgilerine yer verilmiştir. Araştırmada uygulanan anket, Likert tipi 5’li derecelendirme ölçeğinde düzenlenmiş sorulardan oluşmakta olup buna göre kesinlikle katılmıyorum 1, katılmıyorum 2,

katılıyorum 3, kesinlikle katılıyorum 4, tamamen katılıyorum sırasıyla 5 puan. Bu değerin kişi sayısı ile çarpılmasıyla elde edilen sonuç toplam kişi sayısına bölünerek aritmetik ortalama elde edilmiş ve bu sonuca göre değerlendirme yapılmıştır.

T

Tablo 7. Aritmetik Ortalamalarının Değerlendirme Aralığı

Aralık	Seçenek
1.00-1.79	Az
1.80-2.59	Katılmıyorum
2.60-3.39	Katılıyorum
3.40-4.19	Büyük Ölçüde Katılıyorum
4.20-5.00	Tamamen Katılıyorum

Araştırmada kullanılan anketin son sorusu açık uçlu olarak sorulmuş ve katılımcılardan ankette yer almayan ve eklemek istedikleri sorunları yazmaları istenmiştir.

Bu araştırmanın amaçlarına uygun veriler, Kahramanmaraş ili Onikişubat ilçesinde bulunan devlet ilk ve ortaokullarında görev yapan müdür ve müdür yardımcılara uygulanan anket yoluyla elde edilmiştir. Araştırmada kullanılan 5'li Likert tipi anket formunun ilk bölümünde, katılımcıların kişisel bilgilerinin toplanmasını öngören ifadeler yer almaktadır. Anketin ikinci bölümü, Covid-19 salgını sırasında okul yöneticilerinin, çevrimiçi ders platformlarının ve uzaktan eğitimin hazır bulunuşlukları ile okullarında görev yapan öğretmen ve rehberlik öğretmenlerinin, öğrencilerin ve uzaktan eğitim gören öğrenci velilerinin görüşlerinden oluşmaktadır. Ankette yer alan ifadeler sırasıyla aşağıdaki başlıklar altında toplanmış ve yorumlanmıştır.

Okul yöneticilerinin Covid-19 salgını döneminde uzaktan eğitim uygulamalarında ;

Yöneticilerin kendi hazır bulunuşluk, çevrim içi ders platformları ve uzaktan eğitim ve ölçme ve değerlendirme ile ilgili görüşleri. Okullarında görev yapan rehber öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri. Okul yöneticilerinin karşılaştıkları diğer sorunlar.

Covid-19 Salgını Döneminde Okul Yöneticilerinin Uzaktan Eğitim Uygulamalarında Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın önemli bir kısmını oluşturan bu bölümde Covid-19 salgını döneminde okul yöneticilerinin uzaktan eğitim uygulamalarında karşılaştıkları sorunlara ilişkin bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Bu bölümde, Covid-19 salgını döneminde uzaktan eğitim uygulamalarında karşılaşılan sorunlar gruplandırılarak, aşağıda yer alan başlıklar şeklinde sıralanmıştır.

Covid-19 salgını döneminde uzaktan eğitim uygulamalarında;

Okul yöneticilerinin;

Hazırbulunuşluk , Çevrim içi ders platformları, Uzaktan eğitim, Ölçme ve değerlendirme ile ilgili karşılaştıkları sorunlara ilişkin bulgular .

Okul yöneticilerine göre okullarında görev yapan öğretmenlerin;

Hazırbulunuşluk , Çevrim İçi ders platformları, Ölçme ve Değerlendirmede karşılaştıkları sorunlara ilişkin bulgular .

Okul Yöneticilerinin Hazır bulunuşluklarına İlişkin Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Bulgular

Okul yöneticilerinin hazır bulunuşlukları konusunda karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerinin dağılımı Tablo 8’ de verilmiştir.

Tablo 8. Okul Yöneticilerinin Hazırbulunuşlukları Konusunda Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

İfade No	İfadeler		Hiç Katılmıyorum(1)	Katılmıyorum(2)	Katılıyorum(3)	Büyük Ölçüde Katılıyorum(4)	Tamamen Katılıyorum(5)	X _i
6	Uzaktan eğitim hakkında yeterli bilgi/beceriye sahip olmadığmdan, Covid-19 salgını döneminde sorunlar yaşadım.	Sayı Yüzde	3 10	5 16,7	14 46,7	5 16,7	3 10	2,99
7	Uzaktan eğitim konusunda eğitim almamak Covid-19 döneminde sorunlar yaşamama neden olmuştur.		2 6,7	4 13,3	10 33,3	8 26,7	6 20	3,38
8	Uzaktan eğitim sürecinde, eğitim çalışmalarını yürütmek için gerekli teknolojik bilgiye sahip değilim.		6 20	20 66,7	4 13,3	0 0	0 0	1,93
10	Teknoloji konusunda yeterli bilgi/beceriye sahip değilim.		12 40	18 60	0	0	0	1,6

Tablo 8’de yer alan verilere göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin uzaktan eğitim sürecinde hazırbulunuşluklarına ilişkin verdikleri yanıtların puanları ortalamalarının katılmıyorum (1.80-2.59) değerlendirme aralığında olduğu görülmektedir. Verilen yanıtlar doğrultusunda, okul yöneticilerinin Covid-19 salgını döneminde uzaktan eğitim sürecinde okul yöneticilerinin hazırbulunuşluklarına ilişkin bir sorun ile karşılaşmadıkları şeklinde yorumlanabilir. Ankette teknolojik ve uzaktan eğitim konusunda yeterli sorularına verilen yanıtlar incelendiğinde mesleki kıdem, cinsiyet ya da mezuniyet durumuna göre anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir. Okul yöneticilerinin teknoloji ve uzaktan eğitim hakkında hizmet içi eğitim almaları durumunda yeterlilik yeterlik açısından daha iyi bir noktaya gelineceği söylenebilir.

Okul Yöneticilerinin Çevrim İçi Ders Platformlarında Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Bulgular

Okul yöneticilerinin çevrim içi ders platformlarında karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerinin dağılımı Tablo 9’da yer verilmiştir.

Tablo 9. Okul Yöneticilerinin Çevrim İçi Ders Platformlarında Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.

İfade No	Sorun İfadeleri		Hiç Katılmıyorum (1)	Katılmıyorum (2)	Katılıyorum (3)	Büyük Ölçüde Katılıyorum (4)	Tamamen Katılıyorum (5)	X _i
----------	-----------------	--	----------------------	------------------	-----------------	------------------------------	-------------------------	----------------

16	Covid-19 salgını sürecinde, çevrim içi derslerin hızlı bir geçişle yapılmaya başlanması sebebiyle aksaklıklar yaşanmıştır.	Sayı Yüzde	0 0	0 0	5 16,7	10 33,3	15 50	4,33
18	Covid-19 salgını başlangıcında, Millî Eğitim Bakanlığı'nın Eğitim Bilişim Sistemi (EBA) çevrim içi derslerin yapılabilmesi için kullanıma hazır hale gelmemiştir.		5 16,7	20 66,7	5 16,7	0 0	0 0	1,99
19	Uzaktan eğitim sürecinde, Millî Eğitim Bakanlığı'nın Eğitim Bilişim Ağı (EBA) çevrim içi derslerin yapılmasında yeterli değildir.		4 13,3	10 33,3	10 33,3	6 20	0 0	2,59
20	Uzaktan eğitim sürecinde Millî Eğitim Bakanlığı'nın Eğitim Bilişim Ağından (EBA) yeterli hizmet almada sorun yaşamam.		3 10	10 33,3	10 33,3	7 23,3	0 0	2,69
21	Uzaktan eğitim sürecinde EBA'ya çevrim içi ders ataması yapmakta sıklıkla sorun yaşadım.		12 40	15 50	3 10	0 0	0 0	1,7
22	Uzaktan Eğitim Sürecinde EBA çevrim içi dersler için kullanımı pratik değildir.		5 16,7	12 40	6 20	7 23,3	0 0	2,49
23	EBA çevrim içi ders için yazılım olarak geliştirilmelidir.		0 0	0 0	15 50	12 40	3 10	3,6
24	EBA kullanılarak yapılan derslerde kişisel bilgiler koruma altına alınmış ve çevrim içi ders ortamının güvenliği sağlanmamıştır.		0 0	3 10	12 40	15 50	0 0	3,4
25	Uzaktan eğitimde diğer çevrim içi platformların (zoom, microsoft teams vb.) kullanımı EBA'ya göre daha pratiktir.		0 0	3 10	10 33,3	13 43,3	4 13,3	3,59
26	Uzaktan eğitimde diğer çevrim içi platformlarda (zoom, microsoft teams vb.) ders ortamı güvenliği sağlanmıştır.		12 40	16 53,3	2 6,7	0 0	0 0	1,66

Tablo 9' da yer alan verilere göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin uzaktan eğitim sürecinde çevrim içi ders platformlarında karşılaştıkları sorunlara ilişkin 16 ve 26 arası ifadelerle verdikleri yanıtların puan ortalamaları katılıyorum (2.60-3.39) ve büyük ölçüde katılıyorum (3.40-4.19) değerlendirme aralığında olduğu görülmektedir. Elde edilen sonuçlara göre okul yöneticilerinin uzaktan eğitim sürecinde EBA çevrim içi ders platformundan yeterli derecede hizmet alma, gizlilik ve yazılım açısından sorun yaşadıkları görülmektedir. 26. ifadelerle okul yöneticilerinin verdikleri yanıtların puan ortalamaları katılmıyorum (1.80-2.59) değerlendirme aralığında olduğu ve diğer çevrim içi platformlarda da kişisel bilgilerin koruma altına alınması ile çevrim içi ders ortamı güvenliği sağlanmadığı sonucuna ulaşılmıştır. EBA'nın çevrim içi ders kullanımına uygunluğunun henüz yeterli olmadığı, yapılacak çalışmalarla yazılım açısından geliştirilmesi gerektiği görülmektedir. Özellikle gizlilik, çevrim içi derslerde vazgeçilemeyecek bir unsurdur. Bu noktada her o okula özel, her öğrencinin kendisine ait bir şifresinin olduğu ve sadece o öğrencinin girebildiği bir sistem kurulabilir.

.Okul Yöneticilerinin Uzaktan Eğitimde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Bulgular

Okul yöneticilerin uzaktan eğitimde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerinin dağılımı Tablo 10'da yer verilmiştir.

Tablo 10. Okul Yöneticilerinin Uzaktan Eğitimde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

İfade No	Sorun İfadeleri		Hiç Katılmıyorum(1)	Katılmıyorum(2)	Katılıyorum(3)	Büyük Ölçüde Katılıyorum(4)	Tamamen Katılıyorum (5)	̄
9	Uzaktan eğitim yüz yüze eğitim kadar verimli değildir.	Sayı	0	0	0	7	23	4,33
		Yüzde	0	0	0	23,3	77	
11	Uzaktan eğitim sürecinde okul yönetim işleri için daha çok zaman harcarım.		5	6	5	12	2	2,57
			16,7	20	16,7	40	6,7	
12	Uzaktan eğitim sürecinde ders programı yapmak için daha fazla zaman harcarım.		0	2	10	16	2	3,59
			0	6,7	33,3	53,3	6,7	
13	Uzaktan eğitim sürecinde haftalık ders programı değişikliği yüz yüze eğitime kıyasla daha çok yapılır.		0	4	6	13	7	3,75
			0	13,3	20	43,3	23,3	
14	Uzaktan eğitim sürecinde, yapılacak iş ve işlemler bakanlıkça açık ve anlaşılır bir şekilde okul müdürlüklerine bildirilmesinde aksaklıklar yaşanır.		0	0	3	11	16	4,42
			0	0	10	36,7	53,3	
15	Uzaktan eğitim sürecinde, yapılacak iş ve işlemlerin bakanlıkça okul müdürlüklerine zamanında bildirilmesinde aksaklıklar yaşanır		0	0	6	9	15	4,3
			0	0	20	30	50	

Tablo 10'da yer alan verilere göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin uzaktan eğitimde karşılaştıkları sorunlara dair ifadelere verdikleri yanıtların puan ortalamalarının katılıyorum (2.60-3.39) ve büyük ölçüde katılıyorum (3.40-4.19) değerlendirme aralığında olduğu anlaşılmaktadır. Elde edilen sonuçlara göre okul yöneticilerinin uzaktan eğitimin verimliliği, haftalık ders programını daha sık yapma, bakanlıkça yapılacak iş ve işlemlerin zamanında ve açık anlaşılır biçimde müdürlüklere bildirilmesi hususlarında sorun yaşadıkları görülmektedir.

Okul Yöneticilerinin Uzaktan Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Süreçlerinde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Bulgular

Okul yöneticilerinin uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme süreçlerinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerinin dağılımı Tablo 11'de yer verilmiştir.

Tablo 11. Okul Yöneticilerinin Uzaktan Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Süreçlerinde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

İfade No	Sorun İfadeleri		Hiç Katılmıyorum(1)	Katılmıyorum(2)	Katılıyorum(3)	Büyük Ölçüde Katılıyorum(4)	Tamamen Katılıyorum (5)	̄
17	Uzaktan eğitim sürecinde ölçme ve değerlendirmenin doğru bir şekilde yapılmadığını düşünüyorum.	Sayı Yüzde	0 0	0 0	0 0	7 23,3	23 77	4,76
27	Uzaktan eğitim sürecinde ölçme ve değerlendirmenin yazılı sınav ile yapılmasını doğru bulmuyorum.		0 0	0 0	5 16,7	12 40	13 43,3	4,26
28	Uzaktan eğitim sürecinde, ölçme ve değerlendirmede belirsizlikler mevcuttur		0 0	2 6,7	10 33,3	16 53,3	2 6,7	3,59
29	Uzaktan eğitim sürecinde, öğretmenler uzaktan eğitim konusunda eğitim almamaları sebebiyle çevrim içi derslerde aksaklıklar yaşamışlardır.		0 0	0 0	6 20	13 43,3	11 36,7	4,16
30	Öğretmenler, çevrim içi vders vermek için gerekli teknolojik donanıma (bilgisayar, tablet, hoparlör vb.) sahip değildir.		0 0	3 10	3 10	11 36,7	13 43,3	4,12

Tablo 11’de yer alan verilere göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin uzaktan eğitimde ölçme değerlendirme ile ilgili sorun ifadelerine verdikleri yanıtların puan ortalamalarının katılıyorum (2.60-3.39) ve büyük ölçüde katılıyorum (3.40-4.19) değerlendirme aralığında olduğu görülmektedir ve elde edilen sonuçlara göre uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirmenin uygulama şekli, geçerli ve güvenilir bir şekilde yapılması, sadece ders içi katılım puanı ile değerlendirilmesi, yazılı sınav ile yapılması ve ölçme değerlendirmede belirsizlikler olması hususlarında okul yöneticilerinin sorun yaşadıkları anlaşılmaktadır.

Okul Yöneticilerine Göre Öğretmenlerin Çevrim İçi Derslerde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Bulgular

Okul yöneticilerinin öğretmenlerin çevrim içi derslerde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerinin dağılımı Tablo 12’de yer verilmiştir.

Tablo 12. Okul Yöneticilerinin Öğretmenlerin Çevrim İçi Derslerde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

İfade No	Sorun İfadeleri		Hiç Katılmıyorum(1)	Katılmıyorum(2)	Katılıyorum(3)	Büyük Ölçüde Katılıyorum(4)	Tamamen Katılıyorum (5)	̄
33	Öğretmenler, çevrim içi ders hazırlığını yüz yüze eğitime göre daha zaman alıcı bulurlar.	Sayı Yüzde	0 0	0 0	5 16,7	10 33,3	15 50	4,33

34	Öğretmenlerin, çevrim içi dersleri zamanında ve düzenli olarak yapmasında aksaklıklar yaşanır.		0	0	5	10	15	4,33
			0	0	16,7	33,3	50	
35	Öğretmenler, uzaktan eğitimle öğrencilerin dersle ilgili edinmesi gereken bilgiyi yüz yüze derste olduğu kadar edinemediklerini söyler.		0	0	15	12	3	3,6
			0	0	50	40	10	
36	Öğretmenler, çevrim içi derslerde sınıf yönetimi konusunda sıkıntı yaşarlar.		0	0	6	12	12	4,2
			0	0	20	40	40	
37	Öğretmenler, çevrim içi derslerde öğrenciden dönüt alamama, kameralarını hoparlörlerinin kapalı olması gibi nedenlerle dersin akıcı olarak işlenemediğini söyler.		0	0	0	12	18	4,6
			0	0	0	40	60	
38	Öğretmenler, çevrim içi ders sırasında, internet kopması, görüntü kaybolması, ses kesilmesi gibi sorunlarla karşılaşır.		0	0	0	5	25	4,76
			0	0	0	16,7	83,3	
39	Öğretmenler, çevrim içi derslerde derse geç gelen, internet kopması gibi nedenlerle dersten kopan ve yeniden girmek isteyen öğrencileri derse kabul ederken zaman kaybı yaşar.		0	0	0	3	27	4,9
			0	0	0	10	90	
40	Öğretmenler, yabancı kişilerin (veli, arkadaş, kardeş vb.) olmamasını sağlayarak derste sadece öğrencilerin bulunmasını sağlamakta sorun yaşarlar.		0	0	0	5	25	4,76
			0	0	0	16,7	83,3	
41	Öğretmenler, çevrim içi derste öğrencileri ile yüz yüze eğitimde olduğu gibi iletişim kurmakta sıkıntı yaşarlar.		0	0	0	5	25	4,76
						16,7	83,3	

Tablo 12’de yer alan verilere göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin uzaktan eğitimde öğretmenlerin çevrimiçi derslerde karşılaştıkları sorunlara dair ifadelerle verdikleri yanıtların puan ortalamalarının katılıyorrum (2.60-3.39) ve büyük ölçüde katılıyorrum (3.40-4.19) değerlendirme aralığında olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre öğretmenler, çevrimiçi derslerin verimsiz olduğunu, ders hazırlığının daha fazla zaman aldığını, çevrimiçi derslerin zamanında ve düzenli yapıldığını, öğrencilerin çevrimiçi derslere katılımının takip edildiğini, internetin kesilmesini, ses ve görüntüde teknolojik aksaklıklar olduğunu, yalnızca öğrencilerin derse girmesini sağladığını düşünmektedirler. Okul yöneticilerinin ders kontrolünü sağlamakta zorlanmaları, öğrencilerle iletişimde sorunlar yaşamaları, öğretmenlerin derslere zamanında ve düzenli olarak katılıp katılmadıklarını kontrol edebilmelerinin bir sorun olduğu anlaşılmaktadır.

Okul Yöneticilerine Göre Rehber Öğretmen Ya Da Öğretmenlerin Uzaktan Yapılan Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Bulgular

Okul yöneticilerinin rehber öğretmen ya da öğretmenlerin uzaktan yapılan rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerinin dağılımı Tablo 13’de yer verilmiştir.

Tablo 13. Okul Yöneticilerinin Rehber Öğretmen Ya Da Öğretmenlerin Uzaktan Yapılan Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlar İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

İfade No	Sorun İfadeleri		Hiç Katılmıyorum(1)	Katılmıyorum(2)	Katılmıyorum(3)	Büyük Ölçüde Katılmıyorum(4)	Tamamen Katılmıyorum (5)	Ortalama Puan
43	Öğrencilerde problem davranış gösterme oranı artmıştır.	Sayı	0	0	0	7	23	4,76
		Yüzde	0	0	0	23,3	77	
44	Rehber öğretmenlerimiz, öğrenciye ulaşmakta sorun yaşar.		0	0	5	12	13	4,26
			0	0	16,7	40	43,3	
45	Rehber öğretmenlerimiz, öğrenci sorunlarını ortaya çıkarma ve çözüme, yüz yüze eğitime göre daha fazla sorun yaşar.		0	0	0	16	14	4,46
			0	0	0	53,3	46,7	
46	Rehber öğretmenler, çevrim içi görüşmelerden yüz yüze eğitime olduğu kadar verim alamamaktadır.		0	0	0	13	17	4,56
			0	0	0	43,3	56,7	
30	Rehber öğretmenler, öğrencide görülen problem davranışlarını azaltmak ya da yok etmekte yüz yüze eğitime göre daha fazla zorlanır.		0	0	0	11	19	4,62
			0	0	0	36,7	63,3	

Tablo 13’de yer alan verilere göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin uzaktan eğitimde rehber öğretmenlerin uzaktan yapılan rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde karşılaştıkları sorunlara dair ifadelerine verdikleri yanıtların puan ortalamalarının katılımı (2.60-3.39) ve büyük ölçüde katılmıyorum (3.40-4.19) değerlendirme aralığında olduğu görülmektedir.

Verilen cevaplar doğrultusunda rehber öğretmenlerin problem davranışlarının artması, disiplin problemlerinin yönünün değişmesi, öğrencilere ulaşmada yaşanan güçlükler, öğrenci problemlerinin keşfedilmesi ve çözülmesi, öğrenci yöneliminin daha zor olması hizmetlerin yüz yüze eğitime göre, öğrenci ile sadece görüşmelerde baş başa kalabilme, online, görüşmelerin etkililiği, bilgilendirme seminerlerine katılım eksikliği ve öğrenci sayısının azaltılması ya da ortadan kaldırılması hususlarının önemli olduğu anlaşılmaktadır.

Okul Yöneticilerinin Karşılaştıkları Diğer Sorunlar

Araştırmada kullanılan anketin son ifadesinde araştırmaya katılan okul yöneticilerinin araştırma konusu ile ilgili eklemek istediklerine yer verilmiştir. Anketin bu sorusuna 30 okul yöneticisi yanıt vermiştir. Katılımcılardan 30 okul yöneticisi ekleyeceği bir şey olmadığını belirtmiştir.

SONUÇ

Okul yöneticilerinin Covid-19 sürecinin eğitime yansımalarına ilişkin görüşlerini derinlemesine açıklamasını sağladığı için tercih edilmiştir. Araştırma, nitel araştırma türlerinden fenomenolojik desen olarak tasarlanmıştır. Çalışma grubu anaokulu, ilkokul, ortaokul ve lisede görev yapan okul yöneticilerinden oluşmaktadır. Örneklem seçimi amacıyla örneklem türlerinin maksimum çeşitlilik örneklemesi kullanılmıştır. Örneklemede maksimum çeşitliliği sağlamak için, farklı pozisyonlardan ve farklı okullardan okul yöneticileri dahil edilmiştir.

Okul yöneticileri sıklıkla iletişim nedeniyle sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. İletişim her örgütte olduğu gibi eğitim örgütlerinde de önemli bir unsurdur. Öğrencileri, öğretmenleri, velileri ve diğer çalışanları olduğu için okullar iletişimin en yoğun şekilde yaşandığı kuruluşlardır. Eğitim sisteminin en önemli parçası olan okullar, genel topluma göre daha örgütlü topluluklardır. Bu tür örgütlerde yeterli düzeyde iletişim olmadan görevler yürütülemez, kararlar uygulanamaz ve bu nedenle hedeflere ulaşılamaz.

Araştırmada elde edilen verilere göre okul yöneticilerinin teknoloji ve uzaktan eğitim yeterliliği açısından büyük bir sorunla karşılaşmadıkları ancak çevrimiçi platformlarda, uzaktan eğitimde ve ölçme-değerlendirmede sorunlar yaşadıkları görülmüştür. Bakanlığın yeni duruma göre kararlar alması ve bu kararların zamanında okul müdürlüklerine bildirilmemesi, bu süreçte okul müdürleri için sorun oluşturmuştur. Sürekli ders programı yapmak zorunda olmanın okul yöneticileri için önemli bir sorun haline geldiği görülmektedir. Okul yöneticileri öğretmenlerin en çok çevrimiçi derslerde sorun yaşadıkları, bağlantının kopması nedeniyle dersi akıcı bir şekilde işleyemedikleri, kamera ve hoparlörlerin kapalı olması nedeniyle öğrencilerle etkileşim kuramadıkları ve çevrimiçi derslerin verimsiz olduğu görüşündedirler. Okul yöneticileri, psikolojik danışmanların öğrencilerle iletişim kurmakta zorlandıklarını, bilgilendirme seminerlerine katılımlarının düşük olduğunu ve çevrimiçi toplantıların öğrenci sorunlarının çözümünde yetersiz kalmasını önemli sorunlar olarak görmektedir.

Türkiye'de bu süreçte eğitimin uzaktan eğitime hızlı geçişinden hareketle, kamu ilk ve orta dereceli okul yöneticilerinin uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları sorunların incelenmesi için Kahramanmaraş İli Onikişubat İlçesinde görev yapan okul yöneticilerinin görüşlerine başvurulmuştur. Covid-19 salgın dönemi. "Okul Yöneticilerine Göre Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Sürecinde Yaşanılan Sorunlar" başlıklı bu araştırmada, okul yöneticilerinin uzaktan eğitim uygulamalarına, çevrimiçi ders platformlarına ve uzaktan eğitime hazırbulunuşluk durumları ile görev yapan öğretmen, psikolojik danışman ve okul yöneticilerinin görüşleri incelenmiştir. Okullarında, yüz yüze. eğitimin hem öğretmenlere hem de rehber öğretmenlere çevrimiçi eğitime tercih edildiği görülmektedir. Online eğitimde yaşanan kopukluk, kamera veya hoparlörün kapalı olması, öğretmenlerin sınıf yönetiminde yaşadıkları zorluklar, rehber öğretmenlerle birebir görüşme yapamaması gibi sebeplerle öğrenciler ve öğretmenler arasında etkileşimin olmaması gibi sonuçlar ortaya çıkabilir. Uzaktan eğitim için her öğrenci ve öğretmenin teknolojik donanım ve internet erişimine sahip olmasının okul yöneticileri için çok önemli bir sorun olduğu sonucuna varılabilir.

Bu çalışmada ulaşılan bulgu ve sonuçlara dayalı olarak yöneticilerin hazırbulunuşluk durumu ve çevrimiçi kurslar, uzaktan eğitim ve ölçme ve değerlendirme konularında karşılaştıkları sorunlara çözüm olarak;

Okul yöneticilerine uzaktan eğitim ve teknolojisi ile ilgili yeterliliklerini artırmak için hizmet içi eğitim verilebilir.

Online bir ders ve uzaktan eğitim platformu olan EBA, kişisel bilgilerin ve ders ortamının gizliliğini ve güvenliğini sağlayacak şekilde yazılım olarak geliştirilebilir ve içerik bakımından zenginleştirilebilir.

Ölçme ve değerlendirme uygulama yöntemleri uzaktan eğitime göre yeniden tasarlanabilir.

Uzaktan eğitimin mekan ve zamandan bağımsız olması gibi kolaylıkları değerlendirilerek eğitim sistemine entegre edilebilir.

Covid-19 döneminde uzaktan eğitim sürecinde yöneticilerin karşılaştıkları sorunlara çözüm olarak;

Öğretmenlerin uzaktan eğitimleri için gerekli teknolojik donanım ve internet erişimi bakanlık tarafından ücretsiz olarak sağlanabilir.

Öğretmenlere uzaktan eğitim ve teknoloji alanındaki yeterliliklerini artırmak için hizmet içi eğitim verilebilir. Öğretmenlerin derse giriş ve çıkışlarının anlık kontrolünü sağlamak için yazılım olarak çevrimiçi platformlar geliştirilebilir.

Covid-19 döneminde uzaktan eğitim sürecinde yöneticilerin karşılaştıkları sorunlara çözüm olarak;

Rehber öğretmenlere uzaktan eğitim ve uzaktan eğitim teknolojisinde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin nasıl verileceği konusunda hizmet içi eğitim verilebilir.

Çevrimiçi toplantılarda rehberlik öğretmenlerinin öğrenci ile gizlilik ilkesine uygun olarak bire bir olmaları için gerekli koşulların sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Akbaba, A. (2020). Okul müdürlerinin liderlik özelliklerinin müdür yardımcılarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 141-155.

- Aras, N. (2020). Okul müdürlerinin sahip olduğu okul liderliği. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi : Kuram ve Uygulama*, 58-68.
- Argon, T. ve Zafer, D. (2009). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin İletişim Sürecinde Yaşadıkları Problemler. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 99-123.
- Aslan, R. (2020) Tarihten Günümüze Epidemiler, Pandemiler ve Covid-19. *Ayrıntı Dergisi*, 8(65): 35-41.
- Atak, M. ve Atik, İ. (2007). Örgütlerde sürekli eğitimin önemi ve öğrenen örgüt oluşturma sürecine etkisi.f
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012). Bilimsel araştırma yöntemleri. (11. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Demir, İ. (2019). Okul yöneticilerinin liderlik davranışlarının öğretmenlerin motivasyonu ve iş doyumuna üzerine etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Fullan, M. (2002). The Change Leader. *Educational Leadership*. 59 (8), 16-21.
- Gökkyer, N. ve Namlı, A. (2015). Yöneticilerin maarif müfettişlerince yapılan kurum denetimine yönelik algıları. *Turkish Studies*, 10(11), 707-724.
- Haskılıç, Y. (2021). Covid 19 sonrası eğitim: yönetici görüşlerine dayalı bir değerlendirme. *Bilge Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5 (2), 92-99. DOI: 10.47257/busad.1027335.
- Külekçi Akyavuz, E., Çakın, M. (2020). Covid-19 salgınının eğitime etkisi konusunda okul yöneticilerinin görüşleri. *Turkish Studies*, 15(4), 723-737. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44140>
- Odabaş, Hüseyin. (2003). İnternet tabanlı uzaktan eğitim ve bilgi ve belge yönetimi bölümleri. *Türk Kütüphaneciliği* 17 (1), 22-36.
- Okumuş, A. (2017). Kamu özel ve ortaöğretim kurum müdürlerinin yönetsel davranışlarının incelenmesi: İstanbul Bakırköy örneği. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Taymaz, H. (2019). İlköğretim ve ortaöğretim okul müdürleri için okul yönetimi. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.